

สำนักเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 264
วันที่ 1 มิ.ย. 2555
เวลา 16.00 น.

ที่ นร ๐๕๐๗/๗๐๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา เรื่อง ความครอบคลุม
ของพระราชบัญญัติที่ใช้กำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทยในห่วงโซ่อาหาร

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว ๐๐๐๗/๑๙๑๐ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ ๒๓๐๒/๓๖๓๐
ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ และรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ในเรื่องนี้

ตามที่ได้ส่งรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา เรื่อง
ความครอบคลุมของพระราชบัญญัติที่ใช้กำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทยในห่วงโซ่อาหาร
ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอผลการดำเนินการตามรายงานการพิจารณาศึกษา
ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา เรื่อง ความครอบคลุมของพระราชบัญญัติที่ใช้กำกับ
ดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทยในห่วงโซ่อาหาร ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ รับทราบรายงานของคณะกรรมการฯ
และผลการดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามรายงานดังกล่าว และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภาทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และนำรายงานในเรื่องนี้เสนอวุฒิสภาทราบต่อไป ทั้งนี้ ได้ขอให้
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๕๐๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาโดยตรงต่อไปแล้ว

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่..... ๙ ๒๕๕๕
วันที่ ๑๑ / ๙.๑. / ๒๕๕๕
เวลา..... ๑๖.๓๒ น.....

สำนักการประชุม

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำนาจ พัวเวส)

ผู้อำนวยการสำนักนิติธรรม ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕ (สท.ร.ต.)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (๐๐๒๕๖๖๐)

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๙ / ๕๕ วันที่ ๑๑ / ๙.๑. / ๕๕
เวลา ๑๖.๓๒ น. ส่งกลุ่มงาน พระบ.
สำนักการประชุม

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๒๓๐๒/ ๓๖๓๐

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม
เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ความครอบคลุมของพระราชบัญญัติที่ใช้กำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทยในห่วงโซ่อาหาร

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๕๐๓/๘๖๘๓ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุม เรื่อง การดำเนินการตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ความครอบคลุมของพระราชบัญญัติที่ใช้กำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทยในห่วงโซ่อาหาร

๑. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับไปดำเนินการเกี่ยวกับเรื่อง ความครอบคลุมของพระราชบัญญัติที่ใช้กำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทยในห่วงโซ่อาหาร

๒. ผลการดำเนินงาน

บัดนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวข้างต้น โดยได้เชิญผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้ข้อมูลสรุปในเบื้องต้นของประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะจากรายงานการพิจารณาศึกษา ทั้ง ๗ ข้อ ดังนี้

๒.๑ ข้อเสนอแนะข้อ ๑ ให้นโยบายความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทยมีความเป็นเอกภาพและความชัดเจนในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เห็นว่า ปัจจุบันมีความเป็นเอกภาพของนโยบายความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทย และความชัดเจนในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติแล้ว ดังจะเห็นได้จากการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุขในฐานะเลขานุการร่วม ของคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ซึ่งได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกว่า ๓๐ หน่วยงาน ร่วมให้ข้อคิดเห็นต่อกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำประเด็นที่สำคัญของยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย บรรจุไว้ในร่างแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความมั่นคงและคุณภาพความปลอดภัยอาหารตลอดห่วงโซ่อาหารแล้ว แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้กรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย สามารถนำไปสู่การ

/ ปฏิบัติ...

ปฏิบัติได้จริง คณะกรรมการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย จึงได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยขึ้น โดยมี นายยุคล ลิ้มแหลมทอง เป็นประธาน และมี ศ.เกียรติคุณ นายแพทย์ ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์ เป็นที่ปรึกษา

๒.๒ ข้อเสนอแนะข้อ ๒ ให้การกำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารต้องมีความครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อาหาร โดยมีการระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชัดเจน ไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือช่องโหว่ในการดำเนินงาน เห็นว่า การดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า มีช่องโหว่ในการทำงาน อันเนื่องมาจากข้อกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตามที่ พระราชบัญญัติ ได้ให้อำนาจไว้

๒.๓ ข้อเสนอแนะข้อ ๓ ให้การสร้างความเข้มแข็งในการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยอาหารของประเทศไทย โดยบูรณาการการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพและครอบคลุมทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อาหาร เห็นว่า มีความเข้มแข็งและชัดเจนในการปฏิบัติ แล้ว โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๔ มี.ค. ๒๕๕๖ ในประเด็นระบบควบคุมการนำเข้าสินค้าเกษตร อาหารและยา “ให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการควบคุมการนำเข้ายา เกสซ์เคมีภัณฑ์ อาหารสำเร็จรูป วัตถุดิบในการผลิตอาหาร (ยกเว้น เนื้อสัตว์ ปลาทูน่า และกุ้ง) ส่วนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนด การตรวจสอบ และการรับรองมาตรฐานอาหารเพื่อการส่งออกทุกประเภท และการนำเข้าเฉพาะเนื้อสัตว์ ปลาทูน่า และกุ้ง” นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบ ยุทธศาสตร์มาตรฐาน ความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๖ เมื่อ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ กรอบวงเงิน ๔ ปี (รวม ๗ กรม) เป็นเงิน ๙,๓๕๗.๑๙๙ ล้านบาท และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นร่วมกันว่าควรมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร” ภายใต้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการบูรณาการ และการเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวมของประเทศในการจัดการด้านความปลอดภัยอาหารตลอดห่วงโซ่อาหาร

๒.๔ ข้อเสนอแนะข้อ ๔ ให้มีการยุบรวมพระราชบัญญัติเป็นฉบับเดียวกัน เห็นว่าการยุบรวมพระราชบัญญัติเป็นฉบับเดียวกันนั้น ดำเนินการได้ยาก เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติที่กำกับดูแล ดังนั้น การดำเนินการโดยใช้พระราชบัญญัติของแต่ละหน่วยงาน น่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามเพื่อไม่ให้งานมีความเหลื่อมซ้อนกันจะต้องมีการทำความเข้าใจตกลงกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อระบุผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

๒.๕ ข้อเสนอแนะข้อ ๕ ให้มีการปรับแก้ข้อกำหนดในพระราชบัญญัติหลัก เห็นว่าควรจะต้องมีการปรับแก้ข้อกำหนดในพระราชบัญญัติหลัก ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นเพราะหลังจากที่มีการบังคับใช้ข้อกำหนดต่าง ๆ แล้ว พบว่ายังมีข้อจำกัดอีกหลายประการ ซึ่งขณะนี้พระราชบัญญัติหลักอยู่ระหว่างการปรับแก้ไขหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติอาหาร พระราชบัญญัติประมง พระราชบัญญัติการฆ่า และการจำหน่ายเนื้อสัตว์ และ พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสถานการณ์ด้านความปลอดภัยอาหารในปัจจุบัน

๒.๖ ข้อเสนอแนะข้อ ๖ ให้ทบทวนข้อกำหนดในการกำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหาร ไม่ให้มีความซ้ำซ้อนในการดำเนินกิจกรรมประเภทเดียวกัน เห็นว่า ในลำดับแรกควรดำเนินการเรื่อง ข้อตกลงระหว่างหน่วยงานตาม ข้อเสนอแนะข้อ ๔ ก่อน เพื่อความชัดเจน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็น

ด้วยการให้มีมาตรฐานของประเทศเป็นมาตรฐานเดียว เพื่อใช้ในการรับรอง โดยในเบื้องต้นควรจะต้องมีการทำความตกลงร่วมกันระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้เกิดการบูรณาการเรื่องการตรวจรับรองระบบงานร่วมกัน

๒.๗ ข้อเสนอแนะข้อ ๗ ให้มีการปรับแก้ข้อกำหนดในการกำกับดูแล ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นว่า การปรับมาตรฐานทั่วไป หรือมาตรฐานสมัครใจ เป็น การกำหนดมาตรฐานบังคับ สามารถดำเนินการได้ในสินค้าเกษตรกลุ่มเสี่ยงที่เมื่อนำมาผลิตหรือบริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อผู้บริโภค ซึ่งสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มีการศึกษาความพร้อมและผลกระทบของสินค้าเกษตรบางชนิดแล้ว ได้แก่ ถั่วลิสง พริกแห้ง และพืชผักสมุนไพร แต่ต้องเตรียมความพร้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะในการกำหนดมาตรฐานให้เป็นมาตรฐานเดียว รวมทั้ง กลไกและสมรรถนะในการตรวจสอบรับรอง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ความพร้อมในการตรวจสอบรับรอง มีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากรัฐบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๓. ปัญหาและอุปสรรค

๓.๑ ปัญหาอันเกิดจากข้อกำหนด พบว่ากฎหมายหลักที่มีในปัจจุบันมีความเชื่อมโยงในการกำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศตลอดห่วงโซ่อาหารแล้ว แต่ยังไม่มียกเว้นเฉพาะหรือกฎหมายลำดับรองในบางเรื่องมารองรับทุกกิจกรรมอย่างครบถ้วน เพราะมีสภาพปัญหาด้านความปลอดภัยอาหารใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง บทบัญญัติที่มีอยู่ตามไม่ทันการพัฒนาของสินค้าหรือรูปแบบการดำเนินการของผู้ประกอบการ ประกอบกับการแก้ไขกฎหมายต้องใช้เวลาอย่างมาก ดังนั้น จึงเกิดช่องโหว่ของกฎหมายขึ้น สำหรับกฎหมายลำดับรองที่ยังขาดอยู่ เช่น การขนส่ง และการเก็บรักษา การควบคุม ตลาดนัด ทาบเร่ แผงลอย สุขลักษณะแพปลา และ แหล่งรวบรวมสัตว์น้ำ

๓.๒ ปัญหาอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ ตามที่พระราชบัญญัติได้อำนาจไว้ พบว่าแม้ว่าหน่วยงานที่กำกับดูแลกฎหมายจะมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว แต่ในทางปฏิบัติผู้รับมอบอำนาจ ยังไม่ได้ปฏิบัติตามอำนาจที่ได้รับมอบอย่างสมบูรณ์ โดยปฏิบัติเพียงบางส่วน ซึ่งอาจเป็นเพราะเลือกปฏิบัติเฉพาะหน้าที่ที่มีกฎกระทรวงระบุไว้เท่านั้น ซึ่งเรื่องนี้อาจจะต้องประสานกระทรวงมหาดไทย เพื่อมอบหมายหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเติม นอกจากนี้อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามอำนาจที่ได้รับมอบอย่างสมบูรณ์ คือ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านสาธารณสุข และความไม่เข้าใจในการปฏิบัติงาน

๔. แนวทางแก้ไข

เพื่อให้การกำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศมีความครอบคลุมในกิจการที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อาหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งดำเนินการปรับแก้เพื่อลดช่องว่างทางกฎหมายที่มีอยู่ รวมทั้ง ศึกษาหาแนวทางที่จะทำให้การมอบอำนาจส่งผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องควบคู่กันไปด้วย

๕. ข้อเสนอ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอให้นำผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี
ดังกล่าวข้างต้นเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบต่อไปด้วย
จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๐๔

โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๔๐๘๘

E-mail acfspol@acfs.go.th